

v tem, da nič debelih čomp ne naredi, ampak le primeroma dolge pa kratke korenike. Dalje se razločuje mangold tudi v tem od pese, da on čez zimo v prostem svetu prestane, med tem ko pesa pozebe.

Prvikrat sem mangold videl v Klosterneuburgu na velikanskem kuhinjskem vrtu tamošnjega benediktinskega samostana, in reči moram, da še mi je rastlina potem, ko sem izvedel, kaj in kako da je ž njo, kaj dopadla. Pravilo se mi je, da se mangold, ako se spomladi v dobro pognojen svet vseje, skozi celo prvo loto požanje, 4- do 5krat žanje, in da še v drugem letu dá dve žetvi, predno v seme šine, to poslednje prav zgodaj proti koncu meseca marca ali pa začetkom aprila neter do junija.

Da je vsemu temu res tako bilo, sem se sam prepričal, in koj sem razsodil, da bi se moralo jako izplačati mangold za prešiče sejati, in to posebno zaradi tega, ker zgodaj ozeleni, to je, ob času, ko za prešiče še nikakega berila ni. Za izkušnjo obsejal sem leta 1877. prav majhno, komaj 9 metrov veliko lečico na vrtu tukajšnje deželne vino- in sadjerejske šole z 20 grami semena navadnega zelenega mangolda. Rezultat je bil to, da smo ga uže prvo leto štirikrat želi in sicer

v prvič 2. julija, in naželi	35 kilogramov,
v drugič 21. julija, in naželi	25 "
v tretjič 14. septembra, in naželi	40 "
in v četrti 29. nov., in naželi	25 "

toraj skupaj 125 kilogramov,

V drugem letu, to je, lansko leto, želi bi ga bili uže meseca marca lahko v prvič, in potem pozneje še enkrat, ako bi ne imel namena, obilo in lepega semena pridelati. Semena pridelalo se je pa 531 kilogr.

To je toraj rastlina, katera resnično zasluži, toplo priporočana biti, kajti ne le da je njeno listje za prešiče in gotovo ne manj tudi za goveda, jako tečno — in kako da bi ne bilo, saj se, kakor rečeno, za prikuho je k mesu — ampak ona dá tudi še veliko več listja kakor pusti gabez.

Kar se obdelovanja mangolda tiče, je pa to čisto prosto. Na spomlad se v dobro pognojeni svet vseje, najbolje je, v vrste po čevlju saksebi. Kedar uže nekoliko odraste, se opleve ali okoplje, potem pa tako dolgo žanje, dokler listja dovolj doraste. Ako se pozneje, znabiti med drugo in tretjo žetvijo, osobito pa v pričetku druge spomladi zopet okoplje, se mu gotovo le jako dobro ustreže. Seme naredi, kakor pesa, v drugem letu. Gotovo je pa najbolje, da se take rastline, katere imajo seme roditi, v drugem letu nič ne žanjejo.

R. Dolenc.

Gospodarske novice.

* *Goveja kuga v Bosni in Dalmaciji* se je po poročilih c. kr. glavnega vojnega zapovedništva v Sarajevu prikazala na novo v Bosni, v Lizopercih, Markoševcih, Gjurivcu, Podpreliću, Arnica in Homolju, — v Dalmaciji pa v Medjanah, Zasvicu in Sikoru v sebeniškem okraju.

Podučne stvari.

Pripravljajmo se na volitve poslancev v državni zbor!

Čedalje bolj se kaže, da bodo volitve za državni zbor uže prihodnji mesec. Treba tedaj se resno pripravljati ná nje, kajti te volitve so velike važnosti za državo sploh in še za vsako deželo posebej, da se

država in dežele rešijo nadlog, v katere jih je pogreznila tista dosedanja večina poslancev, ki se imenujejo „liberalci“ ali pa „ustavoverci“.

Naj „Novice“ prično svoj klic pripravljanji na volitve s tem, da svojim bralcem nekoliko vrstic pastirskega lista po „Kärnt. Volksbl.“ francoskega škofa Guilberta od leta 1877. objavijo, ki govori o volitvah. Škof s prav lahko umevno besedo podučuje volilce tako le:

I. O volilni pravici.

1. Kaj je volilna pravica?

To je pravica, katero dajo državne in deželne ustave državljanom, može svojega zaupanja voliti v občinske, pa tudi druge zastope, pa tudi poslancev v deželni ali državni zbor.

2. Naklada li volilna pravica volilcem kake dolžnosti?

Kaj pa da, ker je silne važnosti za domovino, katero ljubiti nam velevala Bog, ki nam jo je vstvaril za brambo naših najviših in najdražjih interesov, ki so: vera, rodovina, premoženje, telesna varnost in druge naše najdražje svobodnosti.

3. Je li volilcu dolžnost, svojo volilno pravico izvrševati?

Vest naklada dolžnost vsakemu volilcu, da gre volit. Ni mu dovoljeno po svoji nemarnosti biti krivemu, da najvažnejše zadeve domovine — namesto v roke sposobnim in poštenim možakom — pridejo v roke nesposobnim in nepoštenim ljudem.

4. Kako mora vestni volilec spolnovati svojo dolžnost?

Jasno ko beli dan je, da mora voliti najbolje, to je, najpoštenejše in najspodobnejše može v soglasji z družimi svojimi volilci.

5. Kaj mu je storiti o tem?

Prvič mora poprašati svojo vest in po tem, kar mu ta svetuje, ravnati z ozirom na večnega sodnika, ki bo enkrat zahteval od njega odgovor zaradi njegovega glasovanja; — drugič, če sam ne vé, koga bi volil, mora posvetovati se s pametnimi ljudmi domoljubi in poslušati nasvete mož, o katerih je prepričan, da imajo srce za blagor domovine.

6. Je li dovoljeno dati svoj glas kandidatu, ki je znan nasprotnik vere in naroda?

To je naravnost prepovedano. Vesten volilec ne more zaupati ne najvažnejših verskih zadev nasprotniku vere, pa tudi deželnih ne človeku, ki bi jim utegnil biti nevaren.

7. Je li ta dolžnost veljavna za vse volitve?

Gotovo, ker je vsaka volitev važna. Volitve za državni in deželni zbor lahko prinesó srečo ali nesrečo vsej državi ali deželi, okrajne, občinske, mestne pa okrajem, občinam, mestom, ker gre vselej za začasni blagor, vero, narodne pravice, šolo itd.

8. Kaj so nasledki dobrih in kaj slabih volitev?

Ako so v vseh vladnih službah od zgorej do spodaj, v državnem in deželnem zboru, v okrajnem in občinskem zastopu le pametni, vestni in vrli možaki, je vse v dobrih rokah; če je pa to narobe, je vse v nevarnosti ali celó zgubljeno. To je neizogibljiv nasledek volitev, zato je vsem volilcem sveta dolžnost, da se jih vdeležujejo in po nikakoršnem izgovoru ne zanemarijo.

II. O volilni dolžnosti.

O volilni pravici ima vsak volilec veliko odgovornost, o kateri ga je treba podučiti in spodbu-